

Skötsel­anvisningar för keramiska golv- och väggplattor.

Byggkeramik
Rådet

Keramiska golv- och väggplattor är underhållsfria. Dock krävs en normal veckostädning samt avtorkning vid spill och annan nedsmutsning.

Här nedan följer förslag på hur man på bästa sätt kan sköta sina keramiska golv- och väggplattor. Utöver detta gäller de specifika rekommendationer resp. leverantör lämnar för sina produkter.

Skötsel­anvisningarna förutsätter att de keramiska plattorna är rengjorda efter fognings­arbetet samt att eventuell byggsmuts är bortstädad.

VÄGGAR

Kakelplattor och glaserade klinkerplattor.

Den glaserade ytan på kakelplattor och glaserade klinkerplattor torkas enklast av med en fuktig trasa. Torr­torka därefter. Eventuella rester av tvål, shampo, fett etc kan lätt avlägsnas med ett alkaliskt rengörings­medel med efterföljande avsköljning och torr­ torkning.

Eventuella kalkstänk kan lösas med svag syra, i handeln kallad "kalkborttagnings­medel", samt avsköljning och torr­ torkning.

Vissa kakelplattor har dekorer som kan missfärgas av alkali eller syra samt repas vid rengöring med svampar typ "scotch brite". Sådana plattor skall rengöras med vatten och en mjuk svamp och eftertorkas med en mjuk trasa. Kontrollera med platt­ leverantören.

GOLV

Torra utrymmen.

Oglaserade, ej tätsintrade plattor.

Plattorna har en viss öppen porositet i ytan. Normalt rengöres golven med såplösning, som på sikt ger en djupare färgton samt en svagt glansig och skyddande yta. För att påskynda denna effekt och för att golven skall bli mer lättstädade kan man behandla plattorna med s k klinkerolja. Oljan skall vara av typ som går ned i porerna och inte lägger sig som en hinna på ytan. Dessa oljor ger också golvet en något mörkare ton samt en viss glans.

Bonvax och andra produkter, ej avsedda för keramiska plattor skall ej användas!

Behandlingen bör ske innan golvet tas i bruk och upprepas vid behov (ca 2-3 ggr/år). Normal veckostädning sker bäst med såpa och vatten.

Eventuella fläckar och spill av fett eller smuts tas bort med alkaliskt resp surt rengörings­medel om inte såp­tvätten klarat dem. Kontrollera med leverantören om speciella föreskrifter gäller för aktuella plattor.

Mycket porösa, oglaserade s k Cottoplattor kräver speciell behandling. Ytan måste impregneras med en för detta ändamål avsedd produkt. Vissa plattor av Cottotyp är impregnerade redan i samband med tillverkningen och skall behandlas med hänsyn till detta. För samtliga Cottoplattor gäller att fogning måste ske med största försiktighet och att rengöring efter fogning görs noggrant. Följ instruktionerna från leverantören!

Oglaserade tätsintrade plattor (inkl s k granitkeramik)

Oglaserade tätsintrade plattor har ett mycket tätt gods och kräver normalt ingen behandling med klinkerolja e d. Dock kan vissa typer trots sitt täta gods ha en ytporositet, som gör att en

klinkerolja­behandling kan underlätta städningen. Fläckborttagning och normal veckostädning utföres enligt ej tätsintrade plattor.

Beträffande oglaserade tätsintrade plattor bör resp tillverkare eller leverantör kontaktas om ev ytbehandling, och i så fall om något speciellt medel rekommenderas.

Glaserade plattor och mosaik.

På en glaserad yta har smutsen svårt att fästa. Fläckar av fett eller kalk kan lätt tas bort med alkaliskt eller surt rengörings­medel.

Behandling med s k klinkerolja skall inte utföras. Oljan lägger sig på den glaserade ytan och kan ge upphov till halkproblem.

Veckostädning sker med vatten och ett svagt alkaliskt rengörings­medel.

Våtutrymmen.

(Badanläggningar, industri, storkök etc.)

Samtliga nämnda platttyper för golv kan förekomma i våtutrymmen i olika typer av anläggningar med skilda typer av nedsmutsning. De keramiska plattorna i våtutrymmen har ofta en strukturerad yta, som gör dem halkdämpande.

Ett effektivt sätt att rengöra denna typ av plattor är behandling med högtrycks­ spruta.

Trycket i sprutan bör ej överstiga 5,0 MPa. Vid högre tryck kan fogarna skadas. Munstycket skall vara vinklat 45° och hållas på ett avstånd av 15-20 cm från ytan. Nedan följer beskrivning av lämplig arbetsgång vid användning av högtrycks­aggregat. Se även anvisningar från leverantören av aggregatet. Principerna gäller i tillämpliga delar även för andra rengörings­metoder.

1. Alkaliska rengörings­medel påføres helst på torra ytor, så att de kommer i direkt kontakt med föroreningen. Var försiktig vid påläggning av starkt sura eller starkt alkaliska rengörings­medel! Sura rengörings­medel skall påföras på fuktiga ytor, annars finns risk att cementbrusfogar skadas.
2. Låt rengörings­medlet verka cirka 3 min.
3. Håll strålröret på lämpligt avstånd så att rengörings­medlet träffar golvet i dimform. Spruta rent med högtryck och 60-gradigt vatten. Arbeta från högsta punkterna mot golvavlopp. Arbeta metodiskt och låt sköljstråken överlappa varandra.

Olika föroreningar och rekommenderade rengörings­medel.

- A. Petroleumprodukter (verkstadsindustrier o d)
Vattenbaserat avfettnings­medel.
- B. Animaliska och vegetabiliska fetter (livsmedels­industri och sanitära utrymmen)
Alkaliskt rengörings­medel
- C. Kalk
Surt rengörings­medel.

Observera att rengörings­medlet skall sköljas bort ordentligt. I vissa fall kan det vara nödvändigt att arbeta både med surt och alkaliskt medel direkt efter varandra för att få golvet rent.

FOGAR.

Cementbrusfogar.

Fogarna är till skillnad från de keramiska plattorna porösa men tätas i någon mån i de fall man använder klinkerolja. Oljan ger oftast en något mörkare nyans på fogen.

Cementbrusfogar i våta, dåligt ventilerade utrymmen kan vara grogrund för svamp­ tillväxt, (mögel). Cementbrusfogarna i sig är alkaliska, vilket försvårar tillväxten. God städ­ rutin, alkaliskt rengörings­medel och god ventilation undanröjer risken för svamp­ tillväxt.

Fogar av hårdplaster.

I lokaler utsatta för hetvattens­ polning, oljor, fett eller kemikalier (typ industri, storkök etc) väljes ofta fogar av hårdplaster t ex epoxi eller polyuretan. Dessa fogmassor klarar starka rengörings­medel och intensiva städ­ metoder.

FLÄCKBORTTAGNING.

Förorening	Typ av rengörings­medel
Vegetabiliska och animaliska fetter	Alkaliskt rengörings­medel
Motorolja	Lösnings­medel (terpentin, acetone)
Bläck	Syra (saltsyra, oxalsyra)
Rost	Syra (saltsyra, oxalsyra)
Kalkfläckar	Syra (saltsyra, oxalsyra)
Öl/vin	Alkaliskt rengörings­medel
Gummi	Lösnings­medel (terpentin, acetone)
Glass	Alkaliskt rengörings­medel
Färgprodukter	Lösnings­medel (terpentin, acetone, lack­nafta)
Metallskrap	Alkaliskt/syra
Stearin	Lösnings­medel (terpentin, acetone)
Daglig rengöring	Svagt alkaliskt rengörings­medel

OBS! Var försiktig vid användandet av starka rengörings­medel.

Skötsel­anvisningarna är utarbetade av Byggkeramik­rådets Tekniska Kommitte. Se även anvisningar från aktuell leverantör av keramiska plattor, fogbruk, rengörings­medel och städutrustning!

Byggkeramik
Rådet